

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 10P/182/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323203686
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Kosorínová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2024:4323203686.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v náhradnej osobnej starostlivosti C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. XX, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, z rodičov: F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. H. XXX/XX, I., t. č. bytom J. XX/X/X, XXXX K., L. a otec neuvedený, na návrh M. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. XX, t. č. bytom N. XXX, za účasti B. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E., t. č. bytom D. E. XX a Okresnej prokuratúry Levice, o zmenu náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX sa z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti M. G., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. dieťaťa sumou zodpovedajúcou 30 % sumy životného minima na nezaopatrované, nepľnoleté dieťa, ktoré výživné je povinná platiť vždy do 20-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

III. Konanie v časti o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti B. O., nar. XX.XX.XXXX sa z a s t a v u j e .

IV. Týmto dochádza k z m e n e rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 21.06.2016 č.k. 10P/80/2016-26.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „ÚPSVaR Levice“) sa podaným podnetom domáhal zmeny náhradnej osobnej starostlivosti u maloletého dieťaťa. Poukázal na to, že prastarému otcovi, ktorému bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, sa zhoršil zdravotný stav natoľko, že nie je ďalej schopný sa o maloletého postarať. Matka maloletého sa zdržiava v Rakúsku, so synom je v kontakte, avšak maloletý sa vyjadril, že sa nechce presťahovať do zahraničia. ÚPSVaR Levice navrhol maloletého zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti p. F. P., ktorá však napokon odmietla vykonávať starostlivosť o maloletého.

2. Dňa 07.11.2023 vykonal ÚPSVaR Levice šetrenie v rodine náhradného rodiča, kde sa už v tom čase nachádzala p. B. O., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je sesternicou matky mal. A., ktorá je ochotná a má záujem sa o maloletého postarať. Svoj súhlas s náhradnou osobnou starostlivosťou potvrdila vlastnoručným podpisom. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ÚPSVaR Levice navrhol pani B. O. ako osobu vhodnú za náhradného rodiča pre mal. A..

3. Okresný súd Levice uznesením č. k. 10P/182/2023-24 zo dňa 02.01.2024 začal konanie o zmenu náhradnej osobnej starostlivosti u maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX z úradnej povinnosti.

4. Dňa 29.01.2024 sa pani M. G., nar. XX.XX.XXXX domáhala podaným návrhom o zverenie mal. A. do jej náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko je rodinná príbuzná a prastarý otec maloletého už nie je schopný sa zo zdravotných dôvodov starať o mal. A..

5. Súd rozhodol v neprítomnosti matky, B. O. a prastarého otca – osoby, ktorá má maloletého v náhradnej osobnej starostlivosti a ktorí boli riadne a včas predvolaní, avšak svoju neúčast' vopred neospravedlnili.

6. Matka sa písomne vyjadrila, že súhlasí so zverením dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky - jej sesternice M. G.. Navrhovateľka poukázala na to, že prastarý otec pán B. sa už nedokáže postarať o dieťa, pretože má zhoršený zdravotný stav. Navrhovateľka má takú vedomosť, že maloletý má byť zverený pani B. O., ktorá bývala u pána B., avšak táto z domácnosti odišla, a rozmyslela si to. Nakoľko hrozilo, že by maloletý išiel do ústavu, tak sa rozhodla, že požiada o jeho zverenie, nakoľko ho pozná od malička. Je s ním v kontakte, chodieval k nej aj na prázdniny, pričom teraz bude asi mesiac, čo je v jej domácnosti. Zatiaľ s ním nie sú žiadne výchovné problémy, rešpektuje ju. Občas zvykne aj prastarého otca navštevovať. Navrhovateľka žije v spoločnej

domácnosti s priateľom. Má tri maloleté deti, o ktoré sa osobne stará. Zatiaľ finančne zabezpečuje zo svojich peňazí potreby mal. A., nakoľko žiadne dávky nepoberá, ani prastarý otec jej nič neposlal. Matka na výživu dieťaťa ničím neprispieva, s maloletým je v kontakte telefonicky. Ďalšie deti matky bývajú s ňou v zahraničí. Dom, v ktorom v súčasnosti bývajú je v spoluvlastníctve jej priateľa.

7. Kolízny opatrovník navrhol maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, nakoľko šetrením pomerov neboli zistené závažné nedostatky v domácnosti p. G.. Aktuálnym šetrením bolo zistené, že mal. A. sa v súčasnosti zdržiava a žije v domácnosti p. G., kde má zabezpečené všetky potreby. Pani G. je sesternicou jeho matky, ktorú pozná, má s ňou dobrý vzťah, rovnako dobre vychádza aj z členmi domácnosti. Zo strany matky navrhol určiť minimálne výživné, ktoré je povinná poukazovať na účet úradu.

8. Okresná prokurátorka navrhla, aby súd zmenil náhradnú osobnú starostlivosť, ktorá bola nariadená u maloletého rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 21.06.2016 č. k. 10P/80/2016-26 a maloletého zveril do náhradnej osobnej starostlivosti pani G. a matku zaviazal platiť minimálne výživné na účet úrad práce.

9. Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 21.06.2016 č. k. 10P/80/2016-26 bol maloletý A., nar. XX.XX.XXXX zverený do náhradnej osobnej starostlivosti C. B., nar. XX.XX.XXXX a zo strany matky bolo určené minimálne výživné.

9.1. Zo správy zo šetrenia pomerov v domácnosti navrhovateľky p. M. G. vyplýva, že v jej domácnosti neboli zistené žiadne závažné nedostatky. Mal. A. sa v jej domácnosti zdržiava 2 týždne. Pani G. je sesternicou jeho matky, pričom istý čas sa zdržiavala aj v domácnosti starého otca, ktorému je mal. A. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, a preto je pre mal. A. osobou známou a aj blízkou. Jej domácnosť v Plášťovciach navštevoval mal. A. aj v minulosti, hlavne po škole, kedy zvykol v jej domácnosti aj prespať. Navrhovateľka býva v spoločnej domácnosti aj so svojim súčasným partnerom a tromi maloletými deťmi. Spoločne obývajú rodinný dom vo vlastníctve jej partnera a jeho súrodencov. Domácnosť pozostáva z malej vstupnej chodby, kuchyne a spálne. Navrhovateľka spolu s partnerom a jej maloletými deťmi spávajú v spálni, kde má každý vlastné lôžko na spanie. Mal. A. má k dispozícii vlastné lôžko, nachádzajúce sa v kuchyni. V jej domácnosti má aj svoje oblečenie a ďalšie potreby, ktoré si postupne sťahuje z domácnosti starého otca. V čase sociálneho šetrenia bola domácnosť hygienicky čistá a na poriadku. Domácnosť, ktorú obývajú, si plánujú postupne zrekonštruovať.

9.2. Z komplexného hodnotenia mal. dieťaťa vypracovaného základnou školou vyplýva, že maloletý navštevuje 7. ročník. Do školy chodí pravidelne, aj keď veľmi často chýba. Maloletý nemá žiadnu domácu prípravu, vie len to, čo sa naučí v škole. Jeho vzdelávacie výsledky sú slabé. Zo správania má zníženú známku druhého stupňa za vyrušovanie na hodinách, drzé správanie, nerobenie si domácich úloh a ublíženie spolužiacke. V kolektíve dochádza k slovným konfliktom so spolužiakmi, je hlučný a výbušný. Na hodinách v poslednej dobe pracuje veľmi málo. Komunikácia s prastarým otcom prebieha tak, že učiteľka mu musí zatelefonovať a informovať sa o tom prečo nie je v škole, prípadne skonzultovať správanie maloletého. Škola nemá informácie o tom, že by sa u maloletého mimo školy prejavovalo nevhodné správanie.

9.3. Rodina od apríla 2023 spolupracuje s Centrom pre deti a rodiny Levice („ďalej len CDR“) na základe odporúčania ÚPSVaR Levice. Dôvodom odporúčania je nerešpektovania prastarého otca ako vychovávajúcej osoby a aj celkový problém s rešpektovaním autorít. Stretnutia s maloletým boli zamerané na jeho emočné prežívanie ohľadom zmeny náhradnej osobnej starostlivosti. Maloletý sa vyjadril, že keby nemal prastarého otca, tak by sám žiadal o umiestnenie do CDR, no má obavy, ako by jeho prípadné umiestnenie vplývalo na zdravotný stav prastarého otca. Uviedol, že je z celej situácie znechutený a nešťastný a je mu jedno u koho bude, hlavne chce, aby sa rodina už konečne dohodla. Zo záveru z priebežnej správy, ktorú vypracovalo CDR Levice vyplýva, že vzhľadom na komplikovanú životnú situáciu, v ktorej sa maloletý nachádza, mu bude aj naďalej poskytované odborné psychologické poradenstvo s dôrazom na jeho emočné prežívanie a na vytvorenie bezpečného a prijímajúceho prostredia bez bagatelizácie jeho problémov.

9.4. Maloletý A. sa počas informatívneho pohovoru vyjadril, že sa v domácnosti navrhovateľky cíti dobre, jej domácnosť pozná, má dobré vzťahy so všetkými členmi domácnosti a má v nej všetko potrebné. Ďalej uviedol, že so svojou biologickou matkou je v kontakte prostredníctvom sociálnej siete Messenger. Svoju matku má rád, ale i napriek tomu sa k nej vrátiť odmieta, hlavne pre jej súčasného partnera, ktorý sa ku nej správa agresívne a obáva sa, že by ho v snahe chrániť matku napadol.

9.5. Matka má celkovo 9 vyživovacích povinností, pričom osem detí má v osobnej starostlivosti.

9.6. Navrhovateľka je zdravá. Nebola súdne trestaná. V súčasnosti je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie na príslušnom ÚPSVaR v Šahách. Poberá prídavky na jej tri maloleté deti vo výške 180 eur a náhradné výživné vo výške 73,66 eur na jej dve mal. deti - mal. Q. a mal. R.. Iný príjem nemá. C. B. trpí demenciou zmiešanej genézy s prevahou vaskulárnej zložky, pričom okrem psychiatra navštevuje aj neurológa, urológa a diabetológa.

10. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

11. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

12. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

13. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

14. Podľa § 45 ods. 5 Zákona o rodine, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

15. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť

poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

16. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

19. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Súd prihladnuc na najlepší záujem maloletého dieťaťa zmenil pôvodné rozhodnutie o náhradnej osobnej starostlivosti a maloleté deti dieťa zveril do takejto formy starostlivosti navrhovateľke. Bolo preukázané, že prastarý otec nedokáže náhradnú starostlivosť v plnej miere vykonávať, nakoľko trpí demenciou zmiešanej genézy, ku ktorej sa pridružujú aj ďalšie ochorenia. Maloletý sa v domácnosti navrhovateľky cíti dobre, v jej starostlivosti má zabezpečené všetky základné potreby a má vytvorené dobré vzťahy s jej rodinou. Síce matka s maloletým udržiava kontakt a prejavila aj vôľu maloletého prevziať do svojej osobnej starostlivosti, maloletý nie je presvedčený, či sa chce presťahovať do Rakúska k matke, nakoľko jeho nevlastný otec býva agresívny. Jednoznačne má náhradná osobná starostlivosť prednosť pred starostlivosťou ústavnou, ktorá forma starostlivosti je však riešením najkrajnejším. Súd v pravidelných intervaloch v súlade s § 45 ods. 9 Zákona o rodine bude hodnotiť výkon náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či podmienky pre takúto formu starostlivosti trvajú naďalej.

21. Navrhovateľke súd vo výroku rozsudku vymedzil rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

22. Vzhľadom k tomu, že súd začal ex offo konanie v časti o zverenie mal. A. do náhradnej osobnej starostlivosti p. B. O. na podnet ÚPSVaR Levice, pričom p. O. si návrh na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti nepodala, súd konanie v tejto časti zastavil.

23. Zo strany matky určil súd výživné v súlade s § 62 ods. 3 Zákona o rodine prihladnuc na celkový počet vyživovacích povinností, ako i na to, že súd nemá preukázaný jej príjem. Jedná sa o tzv. „minimálne výživné“, ktoré je povinný uhrádzať každý z rodičov a to bez ohľadu na svoje možnosti, schopnosti a majetkové pomery.

24. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa civilného mimosporového poriadku (iná ako peňažná povinnosť týkajúca sa maloletého, resp. podľa osobitného zákona (exekučný poriadok).

Rozsudok v časti výživného je vykonateľný doručením (§ 44 CMP).